

KESKERAKONNA FRAKTSIOON

RIIGKOGU RAHANDUSKOMISJONILE

Muudatusettepanekud 2026. aasta riigieelarve seaduse eelnõule (737 SE)

- 1. Muuta 2026. aasta riigieelarve seaduse eelnõu §1 Riigieelarve vahendid, Rahandusministeeriumi valitsemisala, rida Tulud ja lisades alajaotused alljärgnevalt:**

„15.1 Tulud 15 851 078

15.2 Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed 15 667 364:

15.2.1 Tulumaks - 3 827 573

15.2.2 Käibemaks - 4338 260

15.2.3 Sotsiaalmaks - 5 439 833

15.2.4 Aktsiisid - 1 147 176

15.2.5 Muud maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed - 914 522

15. 3 Saadud toetused - 35 528

15. 4 Riigilõivud - 767

15. 5 Tulu majandustegevusest - 1 157

15.6 Tulu põhivarade ja varude müügist - 73

15.7 Trahvid ja muud varalised karistused - 322

15.8 Muud tulud - 18 320

15.9 Intressi- ja omanikutulud - 127 548.“

***Selgitus:** Eesti Keskerakond on algatanud toiduainete käibemaksu vähendamise eelnõu eesmärgiga langetada käibemaksumäär 9%le. Sellest tulenevalt väheneb maksulaekumine. Antud muudatuse kulusid saab katta täiendavalt laekuvate maksude arvelt, milleks on pangandussektori solidaarsusmaks, mis laekub tulumaksuna riigieelarvesse. Toiduainete maksumäära alandamisest laekub käibemaksu 300 miljoni võrra vähem ja samas summas suureneb tulumaksu laekumine pangandussektori solidaarsusmaksu laekumisest.*

Toiduainete hinnakasv on viimastel aastatel olnud niivõrd suur, et madala ja keskmise sissetulekuga peredel on raskusi toimetulekuga. Käibemaksu alandamine aitaks vähendada toiduainete lõpphinda, muutes esmatarbekaupade ostmise taskukohasemaks eelkõige madalama sissetulekuga inimestel.

- 2. Suurendada 30 miljoni euro võrra § 1 Riigieelarve vahendid,**

**7.1 Vabariigi Valitsus,
7.7 Kohaliku omavalitsuse üksuste toetusfond**

**ning suurendada 30 miljoni euro võrra Rahandusministeeriumi valitsemisala,
Tulud, Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed.**

***Selgitus:** Toiduainete hinnad tõusevad igakuiselt ja seoses sellega on **koolilõuna maksumus märkimisväärselt** kasvanud. Algne idee koolitoidu riikliku rahastuse rakendamisel oli, et see kataks lõuna maksumuse või vähemalt väga suures osas. Nüüdseks on riigipoolne osa juba alla poole lõuna maksumusest. Olulise panuse tasuta koolitoidu rahastamisel annavad omavalitsused ja lisa maksavad ka lapsevanemad.*

Soe koolilõuna on väga oluline kõigile lastele ning noortele. Eriti neile, kelle jaoks on see võimalik ka ainuke soe toit päevas. Ja seda mitte alati ainult majanduslikel põhjustel. Kui lapsevanem peab panustama koolitoidu maksumusse rahaliselt, siis on see tema otsustamise koht ja laps võib jääda üldse sellest söögikorrast ilma.

Antud muudatusega soovime tõsta riigipoolse koolilõuna maksumuse 2 eurole ööpäevas õpilase kohta. Ka see ei pruugi katta kogu toidukorda igal pool, kuid loodetavasti võimaldab vabastada lapsevanema tasumisest ja nii saavad kõik lapsed automaatselt ligipääsu soojale koolilõunale.

Lisanduvad kulud kaetakse täiendavalt laekuvate maksude arvelt, milleks on Eesti Keskerakonna fraktsioon algatanud õiglase astmelise tulumaksusüsteemi kehtestamise eelnõu. Eelnõu näeb ette kehtestada õiglane astmeline tulumaks, mille arvelt laekub eelarvesse täiendavat maksutulu hinnanguliselt 200 miljonit aastas.

**3. Vähendada 120 miljoni euro võrra § 1 Riigieelarve vahendid,
12.1 Kliimaministeeriumi valitsemisala,
12.1 Tulud
12.4 Tulud majandustegevusest**

**ning suurendada 120 miljoni euro võrra Rahandusministeeriumi valitsemisala,
Tulud, Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed.**

***Selgitus:** Antud muudatuse eesmärk on parandada Eesti perede ja ettevõtete toimetulekut. Selleks tuleb **tühistada autoregistreerimise tasu rakendamine kõigile**. 2026. aasta riigieelarves tuleb arvestada sellega, sest Riigikogus on menethuses erinevad eelnõud, millega tühistatakse registreerimistasu. Need sisaldavad ka muudatusettepanekuid, millega tühistatakse sõidukite registreerimistasu ja seetõttu peab riik arvestama väiksema maksutulu laekumisega.*

Lisanduvad kulud kaetakse täiendavalt laekuvate maksude arvelt, milleks on Eesti Keskerakonna fraktsioon algatanud õiglase astmelise tulumaksusüsteemi kehtestamise eelnõu. Eelnõu näeb ette kehtestada õiglane astmeline tulumaks, mille arvelt laekub eelarvesse täiendavat maksutulu hinnanguliselt 200 miljonit aastas.

**4. Vähendada 85 miljoni euro võrra § 1 Riigieelarve vahendid,
15.1 Rahandusministeeriumi valitsemisala,**

15.1 Tulud

15.2 Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed

ning suurendada 30 miljoni euro võrra Rahandusministeeriumi valitsemisala, Tulud, Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed.

***Selgitus:** Antud muudatuse eesmärk on parandada Eesti perede ja ettevõtete toimetulekut. Selleks tuleb **tühistada automaks kõigile elanikele**. 2026. aasta riigieelarves tuleb arvestada sellega, sest Riigikogus on menethuses erinevad eelnõud, millega tühistatakse mootorsõidukimaks. Seetõttu peab riik arvestama väiksema maksutulu laekumisega.*

Lisanduvad kulud kaetakse täiendavalt laekuvate maksude arvelt, milleks on Eesti Keskerakonna fraktsioon algatanud õiglase astmelise tulumaksusüsteemi kehtestamise eelnõu. Eelnõu näeb ette kehtestada õiglase astmelise tulumaks, mille arvelt laekub eelarvesse täiendavat maksutulu hinnanguliselt 200 miljonit aastas.

- 5. Suurendada 50 miljoni euro võrra § 1 Riigieelarve vahendid,
16.9 Regionaal- ja põllumajandusministeeriumi valitsemisala,
16.69 Elukeskkond, liikuvus ja merenduse tulemusvaldkonna,
16.77 Ühistranspordi programmi,
16.78 Ühistransporditeenuse arendamine ja soodustamine**

ning suurendada 50 miljoni euro võrra Rahandusministeeriumi valitsemisala, Tulud, Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed.

***Selgitus:** Ühistransport on tänases majanduslikus olukorras tihtipeale ainuke võimalus inimestel liikuma saada. Auto on muutunud seoses automaksu kehtestamisega paljude inimeste jaoks luksuskaubaks. Tihtipeale ei ole aga bussidega tööle liikumine taskukohane. Seetõttu on väga oluline taastada tasuta maakondlik ühistransport üle Eesti. Tasuta maakondliku ühistranspordi säilitamine peaks olema väga oluline prioriteet, mille käigus tuleb panustada nii kvaliteeti kui ka kättesaadavuse tõstmisse.*

*Leiame, et **maakondlik ühistransport** peab olema jätkuvalt kõigile tasuta, sest kogutud piletitulu on niivõrd väike ja selle rakendamise kulu võrreldes saadava tuluga on ebaproportsionaalselt tagasihoidlik.*

Lisanduvad kulud kaetakse täiendavalt laekuvate maksude arvelt, milleks on Eesti Keskerakonna fraktsioon algatanud õiglase astmelise tulumaksusüsteemi kehtestamise eelnõu. Eelnõu näeb ette kehtestada õiglase astmelise tulumaks, mille arvelt laekub eelarvesse täiendavat maksutulu hinnanguliselt 200 miljonit aastas.

- 6. Suurendada 5 miljoni euro võrra § 1 Riigieelarve vahendid,
16.9 Regionaal- ja põllumajandusministeeriumi valitsemisala,
16.69 Elukeskkond, liikuvus ja merenduse tulemusvaldkonna,
16.77 Ühistranspordi programm,
16.78 Ühistransporditeenuse arendamine ja soodustamine**

ning vähendada 5 miljoni euro võrra Vabariigi Valitsus, Vabariigi Valitsuse reservid.

***Selgitus:** Muudatusettepaneku eesmärk on suurendada ühistranspordi toetusi praamitranspordis. On oluline hoida praamitranspordi hinnad madalamal tasemel ja tagada tänase kohalike elanike soodushindade asemel tasuta **praamitransport** saarte elanikele. Saarte elanikud on võrreldes teiste piirkondade elanikega ebavõrdses olukorras, kuna nende koduteed maksustatakse täiendavalt. Saarte elanikel peaksid olema võrdsed võimalused jõuda koju täiendavate maksudeta. Suurematel laevaliinidel on kohalike elanike osakaal pea veerand teenuse kasutajatest. Samuti tuleb võimalusel tagada madalamad piletihinnad kõikidele inimestele, sest see soodustab nii kaupade transporti kui ka saarte külaliste liikumist.*

- 7. Suurendada 15 miljoni euro võrra § 1 Riigieelarve vahendid,**
18.7 Sotsiaalministeeriumi valitsemisala,
18.14 Heaolu tulemusvaldkond,
18.21 Vanemaealiste programm
18.25 Sotsiaalkindlustuse kujundamine ja pensionite maksmine
18.35 Sotsiaaltoetused
18.39 sh üksi elava pensionäri toetus

ning vähendada 15 miljoni euro võrra Vabariigi Valitsus, Vabariigi Valitsuse reservid.

***Selgitus:** Muudatusega soovime tõsta **üksi elava pensionäri toetust** 200-lt 300 eurole. Uuringute kohaselt on üksi elavate pensionäride toimetulek kõige raskem ja riik on kohustatud siin appi tulema. Näeme ette, et üksi elavate pensionäride toetust saaksid kõik üksi elavad pensionärid olenemata pensioni suurusest.*

- 8. Suurendada 59 miljoni euro võrra § 1 Riigieelarve vahendid,**
18.7 Sotsiaalministeeriumi valitsemisala,
18.14 Heaolu tulemusvaldkond,
18.57 Laste ja perede programm,
18.58 Perehüvitiste maksmine ja vanemluse toetamine
18.61 sh peretoetused

ning suurendada 59 miljoni euro võrra Rahandusministeeriumi valitsemisala,
Tulud, Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed.

***Selgitus:** Soovime tõsta lastega perede toimetuleku parandamiseks lapsetoetuse pere **esimese ja iga järgmise lapse kohta 100 eurole kuus**. Kehtiva seaduse alusel on lapsetoetuse suurus pere esimese ja teise lapse kohta 80 eurot. Kolmanda ja iga järgmise lapse kohta on lapsetoetuse suurus 100 eurot. Tehtud muudatuse kohaselt tõstetakse ka esimese ja teise lapse toetus 100 eurole kuus. Hüppeline inflatsioon ja toiduainete hinnatõus on mõjutanud paljude perede majanduslikku toimetulekut. Eriti valusalt on see tabanud väiksema sissetulekuga peresid. Paraku kiire hinnatõus jätkub. Riigi kohustuseks on peredele appi tulla ja toetada nende toimetulekut. Lapsetoetuse eesmärgiks on toetada lastega peresid ja laste kasvatamist. Lisanduvad kulud kaetakse täiendavalt laekuvate maksude arvelt, milleks on Eesti*

Keskerakonna fraktsioon algatanud õiglase astmelise tulumaksusüsteemi kehtestamise eelnõu. Eelnõu näeb ette kehtestada õiglane astmeline tulumaks, mille arvelt laekub eelarvesse täiendavat maksutulu hinnanguliselt 200 miljonit aastas.

Lisanduvad kulud kaetakse täiendavalt laekuvate maksude arvelt, milleks on Eesti Keskerakonna fraktsioon algatanud õiglase astmelise tulumaksusüsteemi kehtestamise eelnõu. Eelnõu näeb ette kehtestada õiglane astmeline tulumaks, mille arvelt laekub eelarvesse täiendavat maksutulu hinnanguliselt 200 miljonit aastas.

Esitab Eesti Keskerakonna fraktsioon

22. oktoober 2025

Lauri Laats

Eesti Keskerakonna fraktsiooni esimees